

pr. UJ,

popzedni m. M. - 655/1309

x105 k.

AGENCJA GENERALNA ELŻBIETY ZAWACKIEJ
ul. ...
186
REGON 870502736
80000 41892
1506 0000 0000 5002 0244

Jisniewski Tadeusz

Lipno

brat Jagodkiej
Bożeny

V M. K. V

Lipno -
Warszawa (Kedyw)
POZ, znak - 242

^{2 u. J.}
+ Keller Kazimierz
ps. Kozik, Zawisza
„Malinowski”

M: 655/1309 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Keller Karimiers

T.M-655/1309 Som

Lipno 304-A K W-wa Lw. J.

I./1. Relacja k. 3 s. 1-3

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora k. 1 s. 1

II. Materiały uzupełniające relację k. 1 s. 1

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora k. 1 s. 1

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 6

VI. Fotografie 10 ark.

1/1. Relacja - Keller Kasimierz:

1. "Relacja..." autorstwa Bożeny Jach $\frac{1}{2}$
Jagodska (siostry) - wpłynęła 31.03.1993,
werso rękop. k. 1 s. 1
2. Biogram - relacja autorstwa
Krzysztofa Krajewskiego z redakcyjnymi
poprawkami, mpis k. 2 s. 2-3

akt.

opracow.
12.95
u.sj.

Ref. M-655/1309
Relacja

Inż. Włodanek

nieżyjącym członku konspiracji

1

Kazimierz Keller

urodzony 12-12-1924 w Lipnie

ojciec: Kazimierz, Edward Keller, matka: Zofia z Szatkowskich Kellewowa

zawód ojca: adwokat w Lipnie

wykształcenie: gimnazjum w Warszawie w czasie okupacji

miejsce zamieszkania: do 1941 w Lipnie, potem w Warszawie

zawód: student

aresztowany w marcu 1944, uwięziony na Pawiaku

podobno zginął na Woli w czasie powstania

stożba wojskowa: proces przeczytanie zażyczonego odpisy;

Wspomnienie o żołnierzu Kazimierzu Kellerze

dyplom nadania krzyża Virtuti Militari

pseudonimy: Kazik, Zawieca, Malinowski

Należał do ZWZ w Lipnie, do Kadry w Warszawie, do Związku Jaszczurczego

Powódca: Józef Wiśniowski, pseudonim Szczerba, Malinowski

Uczestnictwo członków rodziny w konspiracji

✓ Siostra: Bożena Keller Jagodka, st. sierżant, p. porucznik, ZWZ w Lipnie

Sosna - batalion Chrobog 1, Batalion Chrobog 2, niewola niemiecka,

odznaczona krzyżem walecznych

✓ Szwagier: Mieczysław Jagodka, p. porucznik, szef oddziału oficerów zawodowych w

Komerciwie, kampania wrześniowa, AK, NSZ, Sosna - batalion Chrobog 1

batalion Chrobog 2, niewola niemiecka, odznaczony krzyżem Virtuti

Militari.

✓ Szwagier: Marek Rozan'ski, p. porucznik, NSZ, Chrobog 2, niewola niemiecka

Bożena Jagodka (siostra)

2

"Kazik", "Malinowski",
Keller Kazimierz, ps. "Zawisza" /1924-1944/, żołnierz POZ
"Znak" i ZWZ w Lipnie, a następnie w Warszawie, uczestnik
konspiracji ^{wa} ~~Warszawskiej~~, żołnierz powstania warszawskiego.

Ur. ¹² XII 1924 w Lipnie, syn Kazimierza Edwarda, wybitne-
go działacza społecznego w Lipnie, prawnika i historyka oraz
Zofii ^{d.} ~~Szałkowskiej~~. Wychowany w atmosferze patriotyzmu
i tradycji ^{ei} narodowych, uczył się w szkole powszechnej w Lip-
nie, a od 1941 r. studiował na tajnych kompletach w Warszawie.

~~Lipnie w pierwszych miesiącach okupacji~~ ^{Pod koniec 1939 r.} wstąpił ^(w Lipnie) do Zwią-
zku Walki Zbrojnej, a wcześniej do Polskiej Organizacji Zbroj-
nej "Znak", gdzie dowódcą był ~~→~~ Józef Wiśniewski, ps. "Szczერba".
W 1941 r. przeniósł się do Warszawy i tam również wstąpił do
ZWZ. Był członkiem Kierownictwa Walki Cywilnej. ^{też} Należał rów-
~~nież~~ do Związku Jaszczurczego. Brał udział w powstaniu warszaw-
skim, w czasie którego poległ podczas wykonywania zadania kon-
spiracyjnego. Pośmiertnie uhonorowany został dyplomem następu-
jącej treści: "Ppor. Kellerowi Kazimierzowi, ps. "Zawisza",
potomkowi tradycji rodzinnych, członkowi "Związku Jaszczur-
czego" organizatorowi ruchu patriotycznego w powiecie lipnow-
skim, zasłużonemu żołnierzowi wielu udanych akcji zbrojnych
na ulicach Warszawy w latach 1943-1944, który złożył ^{Orderem} swoje
młode życie nieznany na ołtarzu Ojczyzny. Odznaczony ^{Krzyżem}
Virtuti Militari V klasy. Kierownictwo Walki Podziemnej Dowód-
ca grupy bojowej "Roman". Warszawa 2 X 1944 r."

AP AK, T.: Keller K.;

Goźdz Z., Zacni obywatele Lipna i okolic, "Gazeta Lipnowska",

nr 17 (1994) s.4; ↗

Chojnicki T.,

Goźdz Z., Niepospolici ludzie Lipna i okolic, Lipno 1995

s. 11, 43;

Krajewski M., W cieniu wojny i okupacji. Ziemia Dobrzyńska w latach 1939-1945, Rypin 1995, s. 207-208;
Krajewski M., Słownik..., s. 154;
Lewandowski R., Martyrologia powiatu lipnowskiego w latach 1939-1945, Lipno 1984, s. 34.

Mirosław Krajewski

1/3. Inne materiały dokumentacyjne
- Keller Kazimierz ps. „Zawieszę”

1. Dyplom nadania „Kryżem Wirtuti
Militari v kl., ksero oryg.

z 2.10.1944

k. 1 o. 1

Dyplom

nadaje

ppor. Ol. K. Kellnerowi Kowczmierzowi
ps. „Lauriaco” pstołkowski produkcji ro-
dinnego zakładu „Pracowni Jankowskiego”
wobec niemieckich okupantów w czasie
walki w powiecie Lipnowskim
P.O.K. - wierzbomocem żołnierzowi wie-
lolecznym w latach 1943 - 1944 który
złożył swoje życie wiercąc
na obronie Ojczyzny

Obywatelowi Przemysłu Wojskowego VZL.

Warszawa 2.10.1944.

Kierownictwo Walki
Podziemnej
D-ca Grupy Bojowej
„Romani”

Michał-Regis

II. Materiały uzupełniające relacje
- Keller Kazimierz

1. Krajewski M., biogram „Keller Kazimierz”,
[w:] Stow. biogr. komsp. pomorskiej 1939-1945,
Toruń 1998, s. 4, s. 70, kserokop. k. 1 o. 1

Keller Kazimierz ps. „Kazik”, „Malinowski”, „Zawisza” (1924-1944), żołnierz POZ „Znak” i ZWZ w Lipnie, następnie w Warszawie, uczestnik konspiracji warszawskiej, żołnierz Powstania Warszawskiego.

Urodzony 12 XII 1924 r. w Lipnie; syn Kazimierza Edwarda, wybitnego działacza społecznego w Lipnie, prawnika i historyka oraz Zofii z d. Szałkowskiej. Wychowany w atmosferze patriotyzmu i tradycji narodowych, uczył się w szkole powszechnej w Lipnie, a od 1941 r. na tajnych kompletach w Warszawie.

Pod koniec 1939 r. wstąpił w Lipnie do Służby Zwycięstwu Polski, a wcześniej do Polskiej Organizacji Zbrojnej „Znak”, gdzie dowódcą był Józef Wiśniewski ps. „Szczereba”. W 1941 r. przeniósł się do Warszawy i tam był członkiem Kierownictwa Walki Cywilnej ZWZ. Należał do Związku Jaszczurczego. Brał udział w Powstaniu Warszawskim, w którym poległ podczas wykonywania zadania konspiracyjnego. Pośmiertnie uhonorowany został dyplomem następującej treści: „Ppor. Kellerowi Kazimierzowi ps. „Zawisza”, potomkowi tradycji rodzinnych, członkowi „Związku Jaszczurczego”, organizatorowi ruchu patriotycznego w powiecie lipnowskim, zasłużonemu żołnierzowi wielu udanych akcji zbrojnych na ulicach Warszawy w latach 1943-1944, który złożył swoje młode życie nieznany na ołtarzu Ojczyzny. Odznaczony Orderem Virtuti Militari V kl. Kierownictwo Walki Podziemnej Dowódca grupy bojowej „Roman”. Warszawa 2 X 1944 r.”.

AP AK, T.: Keller K.; G ó ł d ź Z., *Zacni obywatele Lipna i okolic*, Gazeta Lipnowska, 1994, nr 17, s. 4; Chojnicki T., G ó ł d ź Z., *Niepospolici ludzie Lipna i okolic*, Lipno 1995, s. 11, 43; Krajewski M., *W cieniu wojny i okupacji. Ziemia Dobrzyńska w latach 1939-1945*, Rypin 1995, s. 207-208; K r a j e w s k i M., *St. Biogr...*, s. 154; L e w a n d o w s k i R., *Martyrologia powiatu lipnowskiego w latach 1939-1945*, Lipno 1984, s. 34.

Miroslaw Krajewski

Stos. biograf. konsp. pomorskiej 1939-1945,
70 Wyd. FAFAK t. XVIII, Tom 1, 1958, s. 4.

III/1. Materiały dotyczące rodziny
Dellera Kasimiera

1. Nota biograficzna „Deller Kasimiera”,
[w:] Krajewski H., Słowa biograficzne
ziemi obornickiej (do 1945), Lipno 1992,
s. 154, kserokop. k. 1 o. 1

KELLER KAZIMIERZ (XX w.), prawnik, historyk, działacz społeczny.

Od początku lat dwudziestych był adwokatem w Lipnie. Poza swoją profesją zawodową zajmował się badaniem przeszłości Lipna i całej ziemi dobrzyńskiej. W wydawanej w latach dwudziestych „Gazecie Lipnowskiej” zamieścił m. in. monografię Bobrownik. Był autorem cennych „Materiałów do monografii miasta Lipna” (Toruń 1929), w których przytoczył m. in. sprawozdania z wizytacji biskupich i dziekańskich z XVIII wieku.

Czynnie zaangażowany był w pracach lipnowskiej Ochotniczej Straży Pożarnej. W 1924 r. został wybrany członkiem zarządu OSP, a w latach 1925—1926 pełnił funkcję wiceprezesa. W tym ostatnim roku został wybrany prezesem, ale 14 marca 1927 r. zrezygnował z tej funkcji. Wcześniej, bo 30 października 1925 r. wszedł w skład utworzonego w Lipnie Okręgowego Związku Straży Pożarnych Powiatu Lipnowskiego. W 1931 r., jako prezes Okręgowego Związku OSP był w składzie honorowego komitetu obchodu jubileuszu 50-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Lipnie, a także w składzie komitetu obywatelskiego tego komitetu razem z burmistrzem Zygmuntem Uzarowiczem jako prezesem zarządu lipnowskiej OSP. W wydanej z tej okazji pracy pt. „Ochotnicza Straż Pożarna w Lipnie. 50 lat działalności pożarniczej i społecznej straży” (Lipno 1931) napisał m. in.: „Nie tylko usta, lecz czynami strażacy lipnowscy stwierdzali wyznaczenie zasady miłości bliźniego i zdawało się, że poprzez cały okres swego pięćdziesięcioletniego istnienia powtarzali słowa swoich wielkich Patronów — św. Piotra: „A nade wszystko miejcie ustawiczną miłość jedni ku drugim: bo miłość zakrywa wielkość grzechów” (...).”

Miał syna, także Kazimierza, podporucznika Wojska Polskiego, który zginął w Warszawie podczas wykonywania zadania konspiracyjnego w czasie drugiej wojny światowej.

Goźdź. Lipno, s. 86; Informacja Z. Goźdźcia z Lipna; M. Krajewski, Bibliografia, poz. 22; K. Skarżyński, Kościół parafialny, *Gazeta Lipnowska*, nr 1: 1939, s. 7; Uzarowicz, OSP, s. 6, 8, 19, 36, 39.

*Krajewski M., Stow. Koop. Ziemi
dobryńskiej, Lipno 1992, s. 154*

T: N: 655/1309 Tom.

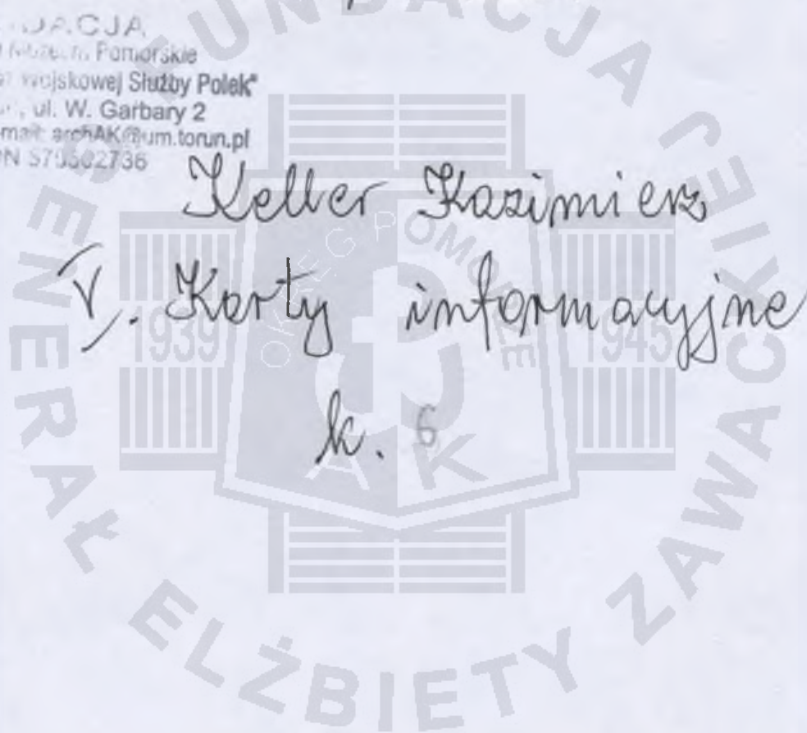
Lipno

FUNDACJA
"Archiwum i Muzeum Pomorskie
Armii Krajowej i Państwowej Służby Polek"
87-100 Toruń, ul. W. Garbary 2
tel.: 65-22-186 e-mail: archAK@um.torun.pl
REGON 579502736

Walter Kasimiers

V. Karty informacyjne

k. 6

Lipno 1
202/ AK

Keller K. ps. "Kazik"

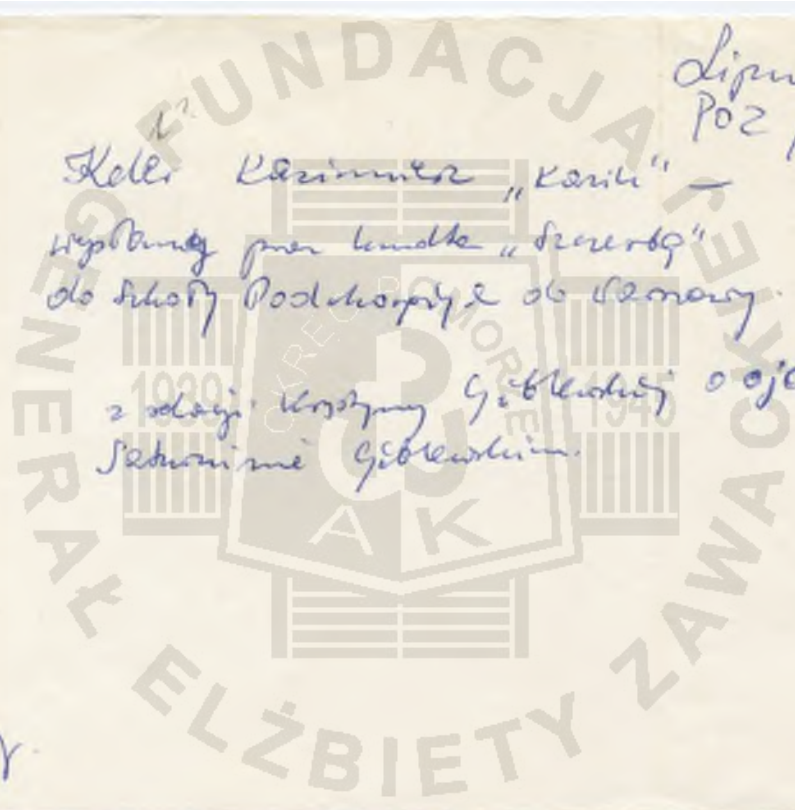
był wystawny z Lipna przez "Szerokę"
do Warszawy - K. G. AK, gdzie był
członkiem "Kedywu"

rel. Wisniewski Józef "Szerokę"

Lipno 2
POZ / AK

Keller Klemens "Kerik" —
Wypunktowa praca tematu "Securitas"
do szkoły Podchorążych oficerów.
z okazji Wstąpienia Głównego ojców
Jednostki Głównych.

msy.

3

KAZIMIERZ KELLER

1924 – 1944

**PODPORUCZNIK,
ŻOŁNIERZ POWSTANIA WARSZAWSKIEGO
PS. „KAZIK”, „ZAWISZA”, „MALINOWSKI”**

Był synem Kazimierza Kellera, prawnika, historyka i działacza społecznego. Wychował się w rodzinie o wielkich tradycjach patriotycznych. Urodził się 12 grudnia 1924 r. w Lipnie. Ojciec Kazimierz Edward, matka Zofia z Szałkowskich starali się wychować syna na światłego człowieka. Uczęszczał do szkoły powszechnej w Lipnie, od 1941 r. w Warszawie, gdzie studiował na tajnych kompletach gimnazjalnych.

W Lipnie należał do Polskiej Organizacji Zbrojnej „Znak” (dowódca Józef Wiśniewski „Szczerba”). Od 1941 r. należał do Związku Walki Zbrojnej w Warszawie. Był członkiem Kedywu. Należał też do Związku Jaszczurczego. W marcu 1944 r. został uwięziony na Woli, gdzie zginął podczas wykonywania zadania konspiracyjnego.

Otrzymał dyplom o treści: Ppor. Kellerowi Kazimierzowi ps. „Zawisza” potomkowi tradycji rodzinnych, członkowi „Związku Jaszczurczego”, organizatorowi ruchu patriotycznego w powiecie lipnowskim, zasłużonemu żołnierzowi wielu udanych akcji zbrojnych na ulicach Warszawy w latach 1943—1944, który złożył swoje młode życie nieznany na ołtarzu Ojczyzny. Odznaczony Krzyżem Virtuti Militari V klasy. Kierownictwo Walki Podziemnej Dowódcy Grupy Bojowej „Roman”. Warszawa 2 października 1944 r.

Jego siostra Bożena Keller Jagodzka (ur. 2 XI 1920 r. w Płocku) była ppor. w ZWZ w Lipnie. Następnie należała do AK i NSZ. W czasie powstania warszawskiego była komendantką patrolu sanitarnego „Sosna” Batalionu Chrobry I i II. Po jego upadku przebywała w niewoli niemieckiej w obozach: Lamsdorf, Mühlberg, Altenburg i Oberlangen. W latach 1945—1947 pełniła służbę w Polskich Siłach Zbrojnych na zachodzie. Odznaczona Krzyżem Walecznych.

verte!

zob. Górski L., Niegospolici ludzie
Lipno i okolice, Lipno 1995,
s. 11

MP.

1939

OKRĘG POMORZE
AK

1945

FUNDACJA
MARIANNA
ELŻBIETY ZAWACKIEJ

a

+

++k

Lipno

POZ-42 4

KELLER Kazimierz
ps „Kazik” „Malinowski” „Zawisza”
1924-1944. Żołnierz POZ „Znak”
i ZWZ Lipno, Warszawa - powstanie
warszawskie. Odznaczony Orderem
Wirtuti Militari V Kl. nadany przez D-cę
grupy Bojowej „Roman” Warszawa 2-10-1944
Relacja Mirosława Krajewskiego

Zob:

Słownik Biograficzny Konspiracji
Pomorskiej 1939-1945 część 4
Fundacja „Archiwum Pomorskie Ak
Toruń 1998

DRut
2003

str. 70

Helen Kazimiera

Lipno 5
021-14k

Dowiedziałem się od Wojtka, że Kazimierz Keller z Lipna, syn adwokata, musiał z ojcem uchodzić przed Niemcami z Lipna - brał w Warszawie udział w bójce likwidacyjnej zbrodniarzy gestapo. Wykonał wiele wyroków. Ostatnio został ujęty i zamęczony przez gestapo. Za swe wybitne czyny, Kazimierz Keller został mianowany podporucznikiem i odznaczony Krzyżem Orderu Virtuti Militari V klasy. Matka Kazimierza otrzymała ten dokument, który u niej sam widziałem.

U pani Keller był punkt rozdzielczy prasy konspiracyjnej i różnych materiałów szkoleniowych, meldunków, raportów i rozkazów.

W dzień najazdu Niemców na ZSRR 22.VI.1941 r. wiozłem do pani Keller około trzysta egzemplarzy prasy, instrukcji szkoleniowych i odezw. Byłem opasany pomiędzy dwoma koszulami wkoło ciała. Gdy niespodziewanie pomiędzy domów w Lipnie wyszło dwu żandarmów. Zachowałem spokój. Niemcy sprawdzili, czy mam dzwonek i hamulec przy rowerze i kazali jechać.

U pani Kellerowej był punkt przetrzutu na cały obwód Lipno. Działały bardzo ofiarnie dwie jej córki. Były łączniczkami do specjalnych zadań.

ob. Szadomski Józef, Mówi nr 31806...
Warszawa 1993, s. 84
nr. 102

Thasimierz Keller a

Lipno
Poz

6

- syn adwokata, brat uchiat w boje likwidacyjnej abrodnic-
kiy gestapo, zostal mianowany podporucznikiem, odznaczony
krzyzem Orderu Virtuti Militari V klasy.

zob. M. Sadowski, Mowi nr. ..., W-za 1999, s. 201.

1X'08

Wiśniewski Tadeusz
Lipno

M-655/1309

Włodawek
AK

+ Keller Kazimierz

ps. y Razik^h, Zawisza^a, Malinowski

Keller Kazimierz

